

**Inspeksjon ved
Hansa Borg Bryggerier ASA****Kontrollnr.
03.090**

Bedriftens adresse:	Kokstaddalen 3	Arkivkode:	03/12943-461.3
Utslippstillatelse av:	19.04.2002	Forrige kontroll:	11.03.1998
Kontrollklasse:	3	Tidsrom for kontrollen:	17.09.2003
Tilstede fra bedriften:	Egil Meyer Kari Erland Linde	Inspektør:	Kjell Kvingedal Sissel Storebø

Rapportens innhold :

Denne rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble avdekket innen følgende kontrollerte områder:

- Utslipp til luft og vann
- Utslippskontroll
- Bedriftens HMS-dokumentasjon som omfatter ytre miljø
- Avfallshåndtering, herunder farlig avfall
- Bedriftens håndtering av naboklager

Hovedkonklusjon :

Under inspeksjonen ble det påvist følgende avvik:

- Bedriftens internkontroll med hensyn på ytre miljø er mangelfullt dokumentert.
- Utslippskonsentrasjonene av avløpsvannet for Hansa Borg Bryggerier ASA er ikke i samsvar med gjeldende utslippstillatelse

Det ble ellers gjort følgende anmerkninger:

- Oppbevaring av prøver før analysering er ikke tilfredstillende.
- Uttak av mengde slam fra utjevningsbassenget blir ikke rapportert i årsrapporten

Utarbeidet dato : 25.09.2003**Godkjent dato: 25.09.2003**

Sign.:

Sign.:

Inspektør

Seksjonssjef

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter en kontroll ved Hansa Borg Bryggerier ASA den 17.09.2003. Kontrollen inngår som en del av fylkesmannens arbeid med å håndheve gjeldende krav med hensyn til beskyttelse av det ytre miljø. Kontrollen fokuserer på overholdelse av krav og rapporten beskriver eventuelle avvik og anmerkninger som ble avdekket under kontrollen.

Rapporten gir således ingen fullstendig tilstandsvurdering av bedriftens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner på et avvik og en anmerkning er som følger:

- AVVIK defineres som overtredelse av vilkår gitt i utslippstillatelsen eller gjeldende lover og forskrifter, eller på bedriftens egne prosedyrer og instruksjoner som har relevans for å ivareta det ytre miljø.
- ANMERKNING er et forhold som ikke omfattes av definisjonen for avvik, men som fylkesmannen mener det er riktig å påpeke for å ivareta og forbedre det ytre miljø.

2. Dokumentunderlag

Dokumentunderlag for kontrollen var :

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om systematisk helse, - miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (HMS-forskriften)
- Utslippstillatelse for Hansa Borg Bryggerier ASA, datert 19. april 2002.
- Årsrapport (egenrapporten) for 2002.
- Brev fra bedriften datert 30.05.2003.

3. Omfang

Følgende områder ble dekket under inspeksjonen:

- Utslipp til luft og vann
- Utslippskontroll
- Bedriftens HMS-dokumentasjon som omfatter ytre miljø
- Avfallshåndtering, herunder farlig avfall
- Bedriftens håndtering av naboklager
- Oppfølging av forhold påpekt under forrige kontroll den 11.03.1998

Fylkesmannen har under inspeksjonen ikke vurdert andre forhold/områder ved bedriftens virksomhet.

4. Avvik

Følgende avvik ble avdekket under inspeksjonen:

Avvik 1

Bedriftens internkontroll med hensyn på ytre miljø er mangelfullt dokumentert.

Avvik fra:

- Forskrift om systematisk helse- miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter, § 5, punkt 6 og 7.
- Utslippstillatelsen punkt 6.5

Kommentarer:

Den som har ansvar for virksomheten skal sørge for at det innføres og utøves internkontroll. Dette gjelder også for bedriftens forhold til det ytre miljø.

Skriftlige prosedyrer for å unngå utslipp til ytre miljø

Bedriften har manglende skriftlige prosedyrer som sikrer en tilfredstillende drift ved avløpsanlegget. I dette ligger at de arbeidsrutiner som alt finnes må dokumenteres og systematiseres slik at de kan tas i bruk og inngå i internkontrollen. Dette gjelder blant annet skriftlige rutiner for tømning, drift og kontroll av utjevningsbassenget, rutiner for prøvetaking av utslippsvann og kalibrering av utstyr.

Risikovurdering

Miljørisikovurdering for det ytre miljø er ikke gjennomført slik det er stilt krav om i internkontrollforskriften. Bedriften har ikke vurdert risiko og kartlagt farer som kan medføre fare for utslipp til ytre miljø, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene.

Avvik 2

Utslippkonsentrasjonene av avløpsvannet for Hansa Borg Bryggerier ASA er ikke i samsvar med gjeldende utslippstillatelse

Avvik fra:

Avvik fra punkt 2.1 i utslippstillatelsen datert 19.04.2003.

Kommentarer:

Bedriften tar ukeblandprøver for analyse av avløpsvannet i henhold til intern prøveplan og utslippstillatelsen. Flere av prøvene som er analysert i inneværende år viser overskridelser for utslipp til vann mph KOF og SS. Bedriften rapporterte også om overskridelser av grenseverdiene for utslipp til vann for rapporteringsåret 2002.

PH – verdien i avløpsvannet varierer fra 5, 2 til 11,7 i en periode på 2 uker. De høye pH-verdiene er hovedsakelig når det er liten avløpsmengde.

5. Anmerkninger

Følgende forhold ble avdekket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Oppbevaring av prøver før konservering er ikke tilfredstillende.

Kommentarer:

Oppbevaring av prøver før konservering må skje kjølig, 3-5 °C, jf pkt 8 i veiledning for prøvetaking ved avløpsanlegg. Bedriften tar ukeblandprøver av avløpsvannet. Prøvevolumet står da i avløpstasjonen i flere døgn før det blir tatt ut og konserverert. Fylkesmannen stiller spørsmål om dette resulterer i representative prøver av avløpsvannet. I følge veiledning for prøvetaking ved avløpsanlegg vil lagring i romtemperatur gjennomgående få en reduksjon i konsentrasjonen for samtlige av de undersøkte parametre (BOF, KOF og SS) på omtrent 10 % etter 2-3 døgn.

Anmerkning 2

Uttak av mengde slam fra utjevningsbassenget blir ikke rapportert i årsrapporten.

Kommentarer:

Etter at Bergen kommune økte dimensjonen på avløpsledningen fra 200mm til 300mm fungerer utjevningsbassenget mer som en sedimenteringskum. Slam fra denne blir tømt en til to ganger i året. Mengde slam uttatt blir ikke rapportert.

6. Andre forhold

Lukt

Fylkesmannen mottok høsten 2002 klage på sjenerende lukt fra bedriften. Klagen ble videresendt til bedriften for kommentarer. Bedriften mener at lukten må komme fra dampavgass fra koking av vørter. I følge bedriften er maltlukten muligens mest utpreget ved brygging av mørke sorter, som utgjør en mindre del av deres produksjon. Bedriften opplyser at de har vært gjennom en innkjøringsfase med tilpassing av anlegget, og at de ved justering og innkjøring av anlegget, har klart å redusere luktutslippene fra vørterkokingen. Bedriften vil følge dette opp videre, også for å se om det er ytterligere tiltak de kan treffe.

Bedriften har ett system for registrering av klager. Bedriften opplyser at det har vært få naboklager på forhold av betydning for ytre miljø. I løpet av den tiden de har vært etablert på Kokstad har det kun vært et par klager på sjenerende lukt.

Handlingsplan

Fylkesmannen fikk opplyst at bedriften har satt i gang et prosjekt som skal belyse følgende forhold:

- identifisere utslippskilder
- kvantifisere utslipp
- finne muligheter for reduksjon av utslipp

Fylkesmannen ba bedriften utarbeide en tidfestet handlingsplan der de ulike tiltakene som skal gjennomføres er listet opp. Denne handlingsplanen ber vi å få oversendt innen **01.11.2003**